

СРЕДНО УЧИЛИЩЕ „ВАСИЛ АПРИЛОВ“

град Долна Митрополия, общ. Долна Митрополия, обл. Плевен, ул. "Трети март" № 29 а
тел./факс: 06552/20-79 , тел. 06552/23-42 , e-mail: vasil_aprilov@abv.bg, web: sou-dm.info

**УТВЪРЖДАВАМ:
ЦВЕТАНКА МИТЕВА
ДИРЕКТОР**

П Л А Н

на
КООРДИНАЦИОННИЯ СЪВЕТ

за прилагане на Механизъм за противодействие на тормоза и насилието в институциите в системата на предучилищното и училищното образование, утвърден със Заповед № РД 09-5906/ 28.12.2017 г. на Министъра на образованието и науката.

УЧЕБНА 2024/ 2025 ГОДИНА

Настоящият план е приет на заседание на Педагогическия съвет с /Протокол № 12 от 12.09.2024 г./ и е утвърден със Заповед № РД -18-754 / 12.09.2024 г. на директора на училището

СЪСТАВ НА КООРДИНАЦИОННИЯ СЪВЕТ:

Председател: – Зоя Диянова Андреева, главен учител;

Членове:

1. Иво Цецов Георгиев, психолог;
2. Захари Георгиев Замфилов, старши учител, География и икономика;
3. Петя Цветанова Петкова, старши учител, ЦОД;
4. Надя Павлинова Йолова, родител;
5. Иванета Иванова Пачкова, родител;
6. Ванеса Илиянова Десиславова, ученичка в XII клас;
7. Бранимир Валентинов Христов, ученик в XI клас.

ПРИНЦИПИ, ЦЕННОСТИ, ФИЛОСОФИЯ:

Основен принцип при изграждането на училищна политика за противодействие на тормоза в училище е прилагането на цялостен училищен подход, полагане на координирани и последователни усилия за предотвратяване на тормоза и създаване на по-сигурна училищна среда. За да се изгради защитната мрежа е необходимо да се поставят ясни граници, да се формират ценности, да се създадат правила и процедури, които не допускат прояви на насилие и тормоз в училище.

Настоящият план е изготвен на базата на резултатите от „оценката на ситуацията“ и анализ, приет на заседание на педагогическия съвет в края на учебната 2022/ 2023 година.

Причините за насилието са много и комплексни и училището трудно би могло да повлияе на всички. То може обаче успешно да намали тези фактори, които са свързани със средата в училище и които допринасят за проявата на агресия и за утвърждаване на агресивни модели на поведение, чрез:

- системни усилия за възпитаване у децата на социални умения и нагласи, които не допускат насилие във взаимоотношенията;

- подобряване на физическата среда в училище (с фокус върху класните стаи), която не съдържа предпоставка за изява на агресивното поведение и в същото време създава условия за формирането на класа като общност;
- работа с нагласите към ученето, които намаляват съревнователния елемент между учениците за сметка на екипната работа и споделяне на проблеми в общността на класа, както и проектно-базирано обучение, включително и изнесени дейности, които дават отлични резултати в тази посока;
- следване на последователни стъпки за подкрепа и разбиране на последиците от насилието и за справяне с неприемливото поведение на децата и учениците.

ЦЕЛИ:

1. Проучване и подпомагане психичното развитие и здраве на децата и юношите в системата на средното образование чрез превантивни мерки и сътрудничество по прилагането на механизъм за противодействие на училищния тормоз между децата и учениците в училище.
2. Разработване и прилагане на цялостен училищен подход, полагане на координирани и последователни усилия за предотвратяване на тормоза в училището и създаване на по-сигурна и позитивна училищна среда.

ЗАДАЧИ:

1. Изпълнение на дейности за превенция на насилието и тормоза в училище;
2. Изпълнение на дейности за интервенция в случаи на насилие и тормоз;
3. Поддържане и оптимизиране на защитна мрежа за интервенция при случаи на тормоз в училище;
4. Докладване и взаимодействие; прилагане на правила и процедури при случаи на тормоз в училището.

ДЕЙНОСТИ

по прилагането на Механизъм за противодействие на тормоза и насилието в училище

ДЕЙНОСТИ ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА НАСИЛИЕТО И ТОРМОЗА:

1. Актуализиране на Етичен кодекс на училището.
2. Актуализиране на правила и процедури на действие при тормоз
3. Осигуряване участието на учениците в подготовката, организирането и реализирането на дейностите по превенция
4. Дейности по превенция на ниво клас
5. Дейности за реализиране на партньорство с родителите

ДЕЙНОСТИ ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА НИВО КЛАС:

1. Обучителни дейности, в които водеща роля има класния ръководител.
2. Прилагане на всички форми на групова работа, дискусии, решаване на казуси, ролеви игри, споделяне на опит, като се използват възможностите на часа на класа, учебни предмети от задължителните учебни часове, различни извънкласни и извънучилищни дейности;
3. Извеждане на теми от учебното съдържание, които може да се използват за работа и анализ по проблема насилие, свързани с правата на децата, ценностите, социалните роли, функционирането на групите и институциите и т.н.

ЦЕЛИ:

1. Да се създаде пространство, в което да се говори открито за тормоза и се работи за формирането у децата на нагласи и социални умения, недопускащи насилие, като например емпатия, толерантност и уважение към различията, решаване на конфликти и др;
2. Да се стимулират учениците сами да дават отговори на поставените въпроси;
3. Договаряне на правилата за работа, като например – всеки има право да каже какво мисли, всеки има право да бъде изслушан, мненията не се омаловажават и т.н.

ОСНОВНИ ТЕМИ:

1. Правата на децата и отговорностите, които те създават по отношение на околните.
2. Какво представлява тормозът, разпознаваме ли го и как можем да докладваме за случаи на тормоз?
2. Какви са преживяванията на извършителя, последователите, потърпевшия и наблюдателите?

3. Как се чувстваме, когато видим прояви на тормоз и какво правим?
4. Какво можем и искаме да направим?
5. Кои са основните ценности, правила на поведение, които следва да приемем? Как можем да ги прилагаме?

НА НИВО УЧИЛИЩЕ:

Превенцията на ниво училище включва оценка на проблема, създаване на координационен съвет, изготвяне на план за противодействие на училищния тормоз и създаване на единни училищни правила.

1. Оценка на проблема

Оценката се извършва в началото и в края на учебната година.

Резултатите от оценката и наличието на проблем се обсъждат на педагогически съвет с участието и на непедагогическия персонал, а в подходящ формат – и с родителите и децата.

2. Актуализиране на координационен съвет

3. Изготвяне на план за учебната година за противодействие на училищния тормоз

Създаване на единни училищни правила

Създаването на единни училищни правила е неизменна част от превантивните дейности, които се предприемат на равнище училище. Този процес се свързва със следните дейности:

- формулиране на предложения от всеки клас за правила на поведение и ценности;
- обобщаване на всички предложения за правила на поведение и ценности, направени от класовете и формулиране на общоучилищни ценности и правила, които да бъдат част от училищната политика;
- договаряне на единен механизъм, включително разписани ясни отговорности, за реагиране при всяка проява на тормоз и насилие;
- разработване на предложения за промени в Правилника за дейността на училището и обсъждането им с училищната общност;
- приемане на съгласуваните промени;
- прилагане на програми за развитие на личните и социалните умения на децата и учениците;
- ясно разпределение на конкретни отговорности на всички педагогически специалисти в училището;
- подобряване на системата от дежурства с оглед обхващане на местата, в които на етапа на оценка е установено, че се извършва тормоза;
- подобряване на системата за съобщаване на случаи на тормоз (въвеждане на нови форми и канали, гарантиране на конфиденциалността);
- включване на други специалисти, родителите и самите ученици в процеса на създаване и реализиране на всички интервенции;

- използване на подхода за работа с връстници (peer education), които трябва да станат естествените помощници при реализирането на всички видове интервенции както по отношение на децата, които са обект на тормоз, така и по отношение на децата, които упражняват насилие;
- повишаване квалификацията на учителите за работа с програмите, включително реализиране на специализирани обучения за определени категории от работещите в училище за справяне с критични ситуации и други;
- разработване на мерки за привличане на родителите;
- информирание и актуализиране на информацията за наличните ресурси в общността - съществуващи услуги и програми за превенция и противодействие на насилието и тормоза в училище;
- осигуряване на реални партньорства с външни на училището служби, организации и специалисти;
- насочване към здравни и социални услуги за децата и техните семейства.

ПЛАН НА ДЕЙНОСТИТЕ ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА НАСИЛИЕТО И ТОРМОЗА В УЧИЛИЩЕ:

№ по ред	ДЕЙНОСТИ	СРОК	ОТГОВОРНИК
1.	Актуализиране на Етичен кодекс на училищната общност	12.09.2024 г.	ЗДУД
2.	Изработване на правила на поведение и ценности от всеки клас	20.09.2024 г.	Класни ръководители
3.	Актуализиране на правилата за действие при насилие и тормоз на ниво училище и вписване в Правилника за дейността на училището	16.09.2024 г.	Председател КС
4.	Изготвяне на график за дежурството на учителите с оглед недопускане на насилие и тормоз	12.09.2024 г.	Главен учител
5.	Включване в плана за часа на класа на теми „Превенция на насилието, справяне с гнева и агресията, мирно решаване на конфликти	12.09.2024 г.	Класни ръководители
6.	Запознаване на цялата училищна общност с определението, проявлението и последиците от насилието и тормоза	20.09.2024 г.	КС
7.	Провеждане на групова работа, дискусии, решаване на казуси, споделяне на опит в ДЧК „Училищният тормоз”.	м. октомври 2024 г.	Класни ръководители
8.	Извършване оценка на ситуацията на тормоз в училище. Анкетно проучване с цел да се определи микроклимата в училище и класа. Разбирането на учениците за агресивното	м. октомври 2024 г. м. февруари 2025 г. м. юни 2025 г.	Психолог

	поведение, уменията да анализират собственото поведение и способностите им да се справят както със собствените така и с чуждите агресивни прояви. Изготвяне на оценка посредством Приложение № 3 към Механизма		
9.	Оптимизиране на системата за наблюдение и контрол в зависимост от резултата от оценката на проблема	25.10.2024 г.	Директор
10.	Обявяване на конкурс „Класна стая без тормоз“ с участието на ученическия съвет	м. ноември 2024 г.	КС
11.	Седмица на <i>НЕНАСИЛИЕТО В УЧИЛИЩЕ</i> . Актуализиране сред учениците на информацията за същността на тормоза, проявите и участниците в процеса с участието на ученическия съвет	11.11 – 15.11.2024 г.	КС
12.	11 Януари - международен ден на думата „благодаря“ – изнасяне на табло с благодарности/ кутия	10.01.2025 г.	Психолог
13.	Световен ден против тормоза в училище - „Ден на „розовата флаanelка“ Отбелязване с участието на ученическия съвет	26.02.2025 г.	Психолог Ученически съвет
14.	Провеждане на родителска среща на тема „Правата на децата и отговорностите, които те създават по отношение на околните“	м. февруари 2025 г.	Психолог Класни ръководители
15.	„Формиране на умения за безопасно използване на интернет, за разпознаване на рискове, заплахи, фалшиви новини и др.“	съгласно плана за квалификационната дейност	Главен учител РНИКТ
16.	9 юни - международен ден на приятелството	09.06.2025 г.	Психолог Ученически съвет
17.	Динамика за решаване на конфликти /Ролеви игри/	м. октомври / м. март	КС
18.	Ангажиране на родителите в дейностите по превенция на тормоза в училището. Поддържане на непрекъсната връзка между класните ръководители и родителите при случаи на тормоз в училището	Постоянен учебна 2024/ 2025 г.	Класни ръководители

19.	Участие на родителите при изпълнението на план за обща подкрепа за личностно развитие/ работа по случай	Постоянен учебна 2024/ 2025 г.	КС
-----	---	--------------------------------	----

ДЕЙНОСТИ ПО ИНТЕРВЕНЦИЯ НА ТОРМОЗА В УЧИЛИЩЕ

Интервенциите включват действия и мерки, които целят спиране и разрешаване на възникнала вече ситуация на тормоз, като се отчитат индивидуалните потребности на всяко дете, въввлечено пряко или косвено в ситуацията, и се прилага принципа на най-добрия интерес на детето. / Правила и процедури – Приложение №1 към плана/

НА НИВО КЛАС:

1. Съвместни действия между класен ръководител или учител и училищен психолог

Ситуацията от второ ниво се вписва в Дневника за случаи на тормоз, като са определени участниците, направен е анализ от координационния съвет и са предприети мерки, които могат да включват индивидуална работа по случай и/или работа с класа/класовете.

2. Включване на родители

Привличането на родителите е важна част от реализирането на училищната програма и важно условие за нейната ефективност. Родителите се привличат като партньори в дейностите по превенция, както и в случаите на интервенция.

НА НИВО УЧИЛИЩЕ:

1. Интервенцията на ниво училище включва актуализиране на процедурите за действие при инциденти, работа по случай, насочване към услуги..

2. Водене на Дневник за случаи на насилие и тормоз по – по образец

Дневникът със случаи се създава единствено за целите на анализа и планирането на цялостна училищна политика за противодействие на насилието и тормоза в училище. В него се документират единствено ситуацияите, съответстващи на нива две и три според приетата класификация

№ по ред	ДЕЙНОСТИ	СРОК	ОТГОВОРНИК
1.	Запознаване на педагогическите специалисти и останалите служители с Механизма за противодействие на тормоза и насилието в институциите в системата на предучилищното и училищното образование	18.09.2024 г.	Председател
2.	Въвеждане на дневник със случаи на тормоз и процедури за управление на информацията	16.09.2024 г.	Психолог

3.	Водене на регистър със случаите на тормоз	При ситуация	Председател
4.	Актуализиране на процедури за действие при инциденти, работа по случай, насочване към услуги	16.09.2024 г.	КС
5.	Динамика за решаване на конфликти /Ролеви игри/	м. октомври	КС
5.	Инициране на работа по случай, включително насочване на случая към други служби	При регистрирани случаи	КС
6.	Дейности по интервенция на ниво група/ клас	При възникнал проблем	Класен ръководител Учител КС
7.	Съвместни действия между класен ръководител и психолог, включване на външни специалисти	При възникнал проблем	Психолог Класен ръководител
8.	Използване на посредник при разрешаване на конфликта	При възникнал проблем	Класен ръководител
9.	Провеждане на тематична родителска среща	При възникнал проблем	Класен ръководител
10.	Провеждане на анкета сред учениците, относно оценка степента на противодействие на училищния тормоз между децата и учениците в училище	м. февруари 2025 г.	Психолог Класен ръководител
11.	Динамика за решаване на конфликти /Ролеви игри/	м. март	КС
12.	Обучение за служителите	Според плана за квалификация	Директор Главен учител
13.	Изготвяне на годишен доклад от Координационния съвет	28. 06.2025 г.	Председател КС

ДЕЙНОСТИ ПО ДОКЛАДВАНЕ И ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ

При идентифициране на ситуация на тормоз, следва незабавно да се уведомят органите за закрила на детето: ОЗД и/или полиция. Уведомяването е задължение на всеки гражданин по силата на Закона за закрила на детето (ЗЗД), следователно сигнал до отдел „Закрила на детето“ и/или Районно управление „Полиция“ трябва да подаде гражданинът или служителят на училището, идентифицирал тормоза. Това може да бъде учител, възпитател, педагогически съветник, директор, психолог,

служител от непедагогическия персонал, както и Координационният съвет като колективен орган. Уведомените институции започват проверка на сигнала по реда на Координационния механизъм за взаимодействие при работа в случаи на деца, жертви на насилие или в риск от насилие, и за взаимодействие при кризисна интервенция.

1. Документиране на случай на тормоз :

- изготвяне на доклад по случая от лицето, което е констатирало и прекратило тормоза;
- спазване на правила и процедури в случаи на тормоз;
- изготвяне на доклад за предприетите мерки

Срок: в случаи на тормоз

Отг.: учители, кл.ръководители

2. При системни и тежки случаи на тормоз:

2.1. Изготвяне и изпращане на доклади до:

- Отдел „Закрила на детето“;
- РУО Плевен;
- РУП – Детска педагогическа стая;
- Кмет на общината. Случаят е вписан в училищния регистър за ситуации на тормоз;
- КБППМН – Община Долна Митрополия

2.2. Изготвяне на документи, свързани със случая. Осъществяване на взаимодействие с други служби:

- медицински документи;
- протоколи от екипни срещи и др.

Срок: в случаи на тормоз

Отг.: председател

3. Срокове за докладване:

3.1. При ситуация на тормоз от лека и умерена степен:

- Ситуацията се регистрира и са предприемат вътрешни мерки;
- форма на докладване – писмена

Срок: в случаи на тормоз

Отг.: лицето, констатирало тормоза

3.2. Ситуация на тормоз от тежка степен:

- подготвят се и се изпращат доклади в срок – до 24 часа от възникването на ситуацията;
- форма на докладване – писмена.

Срок: в случаи на тормоз

Отг.: председател

3.3. При кризисна ситуация:

- до 30 минути от възникването/ узнаването;
- доклади до РУО, ДСП-ОДЗ, Община (при необходимост/;
- форма на докладване - устно. Писмен доклад се изготвя след овладяване на ситуацията

ДЕЙНОСТИ ПО ПОДДЪРЖАНЕ И ОПТИМИЗИРАНЕ НА ЗАЩИТНА МРЕЖА:

1 Актуализиране на правилата и процедурите за работа с:

- 1.1 Дете, жертва на тормоз
- 1.2 Дете, упражнило тормоз
- 1.3 Деца, които помагат и подкрепят тормоза
- 1.4 Децата наблюдатели

Срок: 13.09.2024 г.

Отг.: председател

2 Актуализиране на правилата и процедурите за регистриране на ситуации на тормоз, насочване към други служби и обмен на информация с други учебни и детски заведения

Срок: 13.09.2024 г.

Отг.: председател

3 Осъществяване на взаимодействие и взаимопомощ между ученици, учители, родители и училищно ръководство при решаване на възникнали конфликти в училището.

Срок: постоянен

Отг.: учители, кл.ръководители

4 Поддържане на единен Регистър на тормоз в училището. Регистърът да включва описание на ситуацията, вида тормоз, участници, наблюдатели, предприети мерки.

Срок: в случаи на тормоз

Отг.: председател

РЕСУРСНА ОБЕЗПЕЧЕНОСТ:

4.1. Училищното ръководство осигурява:

4.1.1. обучение за служителите си всяка година;

4.1.2. изградени механизми за взаимодействие с различни институции;

4.1.3. обучени специалисти за интервенция в ситуации на тормоз в училището, а при липса на такива да се обърне към външни за училището специалисти, които са обучени за интервенция в ситуации на тормоз;

4.1.4. информация, материали по темата за насилието и тормоза в училище, информация за наличните ресурси в общността и други

1.	Оценка на проблема през мнението на учениците/учителите/родителите – провеждане на анкети	Хартия за анкетни карти - листа А4 за 257 ученици, за 35 учители, за 20 родители Техника за размножаване на въпросника	16 лв. за хартия	Време: 1 час на класа за учениците, 1 час за учителите, 1 час за родителите
2.	Анализ на проявите на училищен тормоз и наличните правила и решения за справяне с него – честота на булинг, форми, резултати, последствия, налични и липсващи правила.	Хартия за обобщаване на анкетите		Време за анализ- 10 дни
3.	Актуализиране сред учениците на информацията за същността на тормоза, проявите и участниците в процеса.	Хартия за изработване на информационни материали – за 12 паралелки Техника за размножаване	8 лв. за хартия	Време – 2 уч. часа, в часа на класа 1 час в заседание на ученически парламент
4.	Повишаване на квалификацията на персонала за справяне в ситуации на тормоз		80 лв. за обучение на членове на персонала	Време – 1 ден Време- 2 часа за обучение от вътрешни обучители
5.	Оптимизиране на системата за наблюдение и контрол, в зависимост от резултата от оценката на проблема			Актуализиране на системата за дежурство
6.	Актуализиране на процедурите за реагиране в ситуации на тормоз	Хартия и техника за отпечатване на	Средства за хартия – 8 лв.	Време – 5 работни дни

		процедурите за 12 класни ръководители		
7.	Актуализиране на методическите материали по превенция на тормоза в помощ на класните ръководители	Хартия за изработване на информационни материали – за 12 класни ръководители Техника за размножаване	Средства за хартия – 16 лв.	Време – 5 работни дни
8.	Поддържане на непрекъснатата връзка между класните ръководители и родителите за противодействие срещу проявите на тормоз.	Хартия за известия	Средства за хартия – 8 лв.	Време за посещения по домовете, за срещи с родителите
9.	Набиране на данни и анализ на профила на ученика, използващ булинг.		Средства за експертни услуги	Време – 1 работен ден
10.	Актуализиране на правилата и процедурите за работа с: Дете, жертва на тормоз Дете, упражнило тормоз Деца, които помагат и подкрепят тормоза Децата наблюдатели	Хартия и техника за размножаване на материалите за 12 класни ръководители	Средства за хартия – 8 лв.	Време – на заседание на Педагогическия съвет
11.	Актуализиране на правилата и процедурите за регистриране на ситуации на тормоз, насочване към други служби и обмен на информация с други учебни и детски заведения	Хартия и техника за размножаване на материалите за 12 класни ръководители	Средства за хартия – 8 лв.	Техническо време
12.	Взаимодействие и решаване на конфликти между ученици, учители, родители и училищно ръководство.			Време за решаване на конфликти
13.	Поддържане на единен регистър за регистриране на ситуации на тормоз в училището. Регистърът да включва описание на ситуацията, вида тормоз, участници, наблюдатели, предприети мерки.			Време – при случай

14.	Документиране на случай - писмено	Техника и хартия за изготвяне на доклади	Средства за хартия - 4 лв.	Техническо време
-----	-----------------------------------	--	----------------------------	------------------

Председател на КС
Зоя Диянова Андреева
главен учител

